

Szakmai beszámoló
Moson vármegye 1677–1682 közötti nemesi közgyűlési és törvénykezési
jegyzőkönyveinek regesztázásáról

A Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára a Nemzeti Kulturális Alap 204190/00020 számú pályázatán 359.800 forintot nyert arra, hogy a Moson vármegye 1677–1682 közötti nemesi közgyűlési és törvénykezési jegyzőkönyveiben található bejegyzésekről magyar nyelvű regesztákat készítsen és azokat lektoráltassa.

A megyei közgyűlési és törvénykezési jegyzőkönyvek (az eredeti célkitűzés szerint az 1700 előttiék) ilyen formában történő feldolgozása és közzététele az 1980-as évek közepén kezdődött meg. Az azóta eltelt három évtized alatt levéltárunk munkatársai hét kötetben közreadták a történeti Győr vármegye 1580 és 1699 közötti jegyzőkönyveinek regesztáit, ilyenformán elérve a kitűzött célt. Ezt követően tértek át a hozzánk tartozó másik történeti vármegye jegyzőkönyveinek feldolgozására. Ennek a tevékenységüknek különös fontosságot kölcsönöz az a körülmény, hogy Moson vármegye a 19. század végi nagy megyetörténeti vállalkozásokból is kimaradt, és a Borovszky Samu fémjelezte nagy sorozatban sem jelent meg róla kötet. Az egyetlen, címében magát monográfiának nevező, nem túl nagy terjedelmű kiadványt Major Pál akkori alispán még a 19. század utolsó harmadának elején publikálta; őt követte a tudós piarista szerzetes-tanár, Iványi Ede, akinek több kéziratos munkája maradt ránk, majd – már a 20. század közepén – Haller János tanító, akinek történeti földrajzi munkáját kézirataiból az 1980-as években tették közzé.

A jegyzőkönyvekben található információk legalább regeszta formájában történő közzététele a helytörténet kutatóinak számára is hatalmas jelentőségű, akik ugyanis nem rendelkeznek az eredeti jegyzőkönyvek elolvasásához szükséges paleográfiai ismeretekkel, illetve a megértésükhöz szükséges latin nyelvtudással, azok eddig nem használhatták fel ezt a forrást, amely pedig az egyes településekre vonatkozóan számos – sőt sok esetben egyedül csak itt fellelhető – adatot tartalmaz. Emellett természetesen – a jegyzőkönyvek fennmaradási arányától függően – plasztikus képet ad a vármegye helyzetéről, a közigazgatás működéséről, a lakosság életkörülményeiről, a katonaság mozgásáról, az adók kivetéséről és beszedéséről, a céhek viszályairól és még sok minden másról.

Az elkészült kézirat a feldolgozott hat évnél megfelelően hat részre tagolódik, amelyek – sorrendben – 58, 37, 13, 52, 44 és 83 regesztát tartalmaznak (összesen 287-et).

Terveink szerint a legkorábbi, 1668 és 1676 közötti jegyzőkönyvek már évekkel ezelőtt elkészült regesztáival – esetleg még néhány későbbi év regesztáival – együtt kerülnek majd kiadásra, ezért a mutatókat csak a leendő kötet évkörének meghatározását és a belekerülő regeszták végleges sorszámozását követően fogjuk elkészíteni.